

Pułtusk, 22 kwietnia 2024 roku

OPINIA PRAWNA

I. Przedmiot opinii

Przedmiotem niniejszej opinii jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy nałożenie przez Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (dalej: WUM) kary dyscyplinarnej upomnienia w trybie art. 282 pkt 2 ustawy z 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) (dalej: „ustawa”) na kandydatkę na Rektora WUM oraz wydanie przez Rektora WUM zarządzenia nr 69/2024 w sprawie zawieszenia wykonania uchwały nr 8/2024 Senatu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego z dnia 25 marca 2024 roku wpływa – a jeśli tak to w jaki sposób i z jakim skutkiem – na czynności wyborcze podejmowane przez Uczelnianą Komisję Wyborczą WUM (dalej: UKW) celem wyboru Rektora WUM na kadencję 2024-2028, w tym na planowane na 23 kwietnia 2024 roku głosowanie Kolegium Elektorów WUM w tej sprawie.

II. Analiza prawna

Rektor WUM decyzją z dnia 19 kwietnia 2024 roku nałożył na prof. dr hab. n. med. Agnieszkę Cudnoch-Jędrzejewską, kandydatkę na funkcję rektora WUM na kadencję 2024-2028, karę dyscyplinarną upomnienia. Zgodnie z art. 24 ust. 1 w zw. z art. 20 ust. 1 pkt 4 ustawy osoba ukarana karą dyscyplinarną nie może zostać rektorem uczelni wyższej, a tym samym zaistniała przesłanka negatywna co do możliwości kandydatury prof. dr hab. n. med. Agnieszki Cudnoch-Jędrzejewskiej na funkcję rektora WUM. Nadzór nad prawidłowością przebiegu wyborów sprawuje UKW, co wynika z §55 ust. 1 Statutu WUM. UKW jest również uprawniona i zobowiązana do przeprowadzania czynności wyborczych (§3 ust. 1 w zw. z §1 ust. 1 Ordynacji wyborczej). Tym samym UKW zobowiązane jest to weryfikowania na każdym etapie istnienia przesłanek pozytywnych wymaganych w stosunku do kandydatów na rektora, a także braku zaistnienia przesłanek negatywnych. Nałożenie przez rektora uczelni wyższej kary upomnienia w trybie art. 282 pkt 2 ustawy, która zgodnie z art. 276 ust. 1 pkt 1 jest jedną z kar dyscyplinarnych powoduje wykluczenie potencjalnego kandydata z ubiegania się o funkcję rektora uczelni wyższej. Nałożenie kary dyscyplinarnej w wyżej wskazanym trybie jest skuteczne od momentu jej nałożenia, choć pozostaje nieprawomocne i zgodnie z art. 284 ust. 2 ustawy nauczyciel akademicki ukarany karą upomnienia może wnieść odwołanie do sądu pracy, właściwego dla siedziby uczelni. Odwołanie wnosi się w terminie 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o ukaraniu. Prawo do odwołania się nie wpływa

jednak w żaden sposób na skuteczność nałożonej kary. „Członkiem rady uczelni [zgodnie z art. 24 ust. 1 do rektora uczelni stosuje się te same przepisy wprost – dop. autor Opinii] nie może być osoba skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, ani karana karą dyscyplinarną. *Lege non distinguente*, skoro w art. 20 ust. 1 pkt 3 PrSzkolWyżN ustawodawca posłużył się zwrotem "prawomocnym", zaś nie użył go w odniesieniu do kary dyscyplinarnej, to trzeba przyjąć zgodnie z założeniem racjonalnego ustawodawcy, że także nieprawomocna kara dyscyplinarna wyklucza z możliwości bycia członkiem rady uczelni [zgodnie z art. 24 ust. 1 do rektora uczelni stosuje się te same przepisy wprost – dop. autor Opinii]. W literaturze odnotować należy głosy traktujące to zróżnicowanie jako "błąd legislacyjny" (J.M. Zieliński, w: Izdebski, Zieliński, Komentarz, 2021, art. 20, s. 81), jednak takie zapatrywanie sprzeczne jest ze wspomnianym założeniem racjonalności ustawodawcy, nie wynika też z materiałów legislacyjnych, aby doszło do omyłki." (cyt. A. Jakubowski [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz red. dr Aleksander Jakubowski, art. 20). Powyższe potwierdza również fakt, że zgodnie z art. 284 ust. 4 — „w przypadku wydania przez sąd pracy orzeczenia o uchyleniu kary upomnienia albo uznania tej kary za niebyłą, odpis zawiadomienia o ukaraniu usuwa się z akt osobowych nauczyciela akademickiego”, a tym samym kara wykonywana jest już w momencie jej nałożenia, a następczy wyrok sądu może co najwyżej spowodować uznanie ją za niebyłą.

Tym samym UKW powziąwszy informacje o tym, że na jednego z kandydatów na funkcję rektora WUM została nałożona kara dyscyplinarna powinien wykluczyć taką osobę z możliwości ubiegania się o to stanowisko. W przeciwnym razie UKW może narazić się na postępowanie wprost naruszające ustawę, czyli przepisy prawa powszechnie obowiązującego w Polsce. Nawet jeżeli UKW, naruszając przepisy, dopuściłaby do kandydowania osobę ukaraną karą dyscyplinarną, uczelnia naraziłaby się tym samym na podważenie przez właściwego ministra całej procedury wyborczej i tym samym jej nieważność, a jeżeli osoba taka zostałaby wybrana na funkcję rektora, to i tak nie mogłaby skutecznie jej objąć od 1 września.

Należy poczynić zastrzeżenie, że niniejsza opinia bazuje na domniemaniu, że nałożenie kary dyscyplinarnej upomnienia na kandydatkę na rektora WUM odbyło się zgodnie z prawem bez naruszania przepisów ustawy. Niezależnie od stanu faktycznego, UKW, ani żaden inny organ WUM nie jest jednak kompetentny do oceny zgodności z prawem wydanej przez Rektora WUM decyzji w przedmiocie nałożenia kary dyscyplinarnej. Może zostać ona skutecznie podważona wyłącznie przez prawomocny wyrok sądu.

W konsekwencji, Zarządzeniem określonym w pkt I opinii, Rektor WUM zawiesił wykonanie uchwały nr 8/2024 Senatu WUM, której treścią było wskazanie Pani prof. dr. hab. dr. n. med. Agnieszki Cudnoch-Jędrzejewskiej jako kandydatki na Rektora WUM na kadencję 2024-2028.

Rektorowi WUM służy – wynikające ze Statutu WUM – uprawnienie do zawieszenia wykonania uchwały Senatu WUM naruszającej przepisy ustawy, Statutu WUM, lub naruszającej ważny interes WUM. W razie dokonania takiego zawieszenia, Rektor WUM jest zobowiązany do zwołania posiedzenia Senatu WUM (w terminie 14 dni) w celu ponownego rozpatrzenia uchwały. Uchwała wchodzi w życie, gdy po ponownym rozpatrzeniu zostanie podjęta przez Senat WUM większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy statutowego składu Senatu WUM. W przypadku podjęcia przez Senat WUM ponownie uchwały naruszającej ustawę, Rektor zawiadamia ministra właściwego do spraw zdrowia, jako ministra nadzorującego uczelnie medyczne. Procedurę postępowania w tego rodzaju sprawach kompleksowo reguluje §11 Statutu WUM.

Zawieszenie wykonania uchwały Senatu WUM oznacza, że do czasu ponownego jej rozpatrzenia przez Senat WUM, nie wywołuje ona skutków prawnych, jakie wiązały się z jej podjęciem i wejściem w życie. Tezę tę potwierdza literalna wykładnia §11 ust. 2 Statutu WUM, zgodnie z którym „uchwała wchodzi w życie” po jej ponownym przyjęciu przez Senat WUM kwalifikowaną większością głosów. Niewątpliwie uchwałą wchodzącą w życie po jej ponownym przyjęciu jest pierwotna uchwała Senatu WUM, zawieszona przez Rektora na mocy przyznanego mu w Statucie WUM uprawnienia.

W niniejszej sprawie chodzi o uchwałę wskazującą Panią prof. dr. hab. dr. n. med. Agnieszkę Cudnoch-Jędrzejewską jako kandydatkę na Rektora WUM na kadencję 2024-2028. Uchwała ta została podjęta na podstawie §33 ust. 1 pkt 6 Statutu WUM w zw. z §29 ust. 2 pkt 2 Ordynacji wyborczej (załącznik nr 15 do Statutu WUM). Drugim organem uprawnionym do wskazania kandydata na Rektora WUM jest Rada Uczelni, lecz organ ten nie wskazał Pani prof. dr. hab. dr. n. med. Agnieszki Cudnoch-Jędrzejewskiej jako kandydatki na Rektora WUM.

Skoro uchwała Senatu WUM o wskazaniu kandydata na Rektora WUM została zawieszona i nie wywołuje skutków prawnych wynikających z jej podjęcia, to powstaje pytanie, czy w oparciu o taką uchwałę można przeprowadzać zaplanowane czynności wyborcze, w tym głosowanie Kolegium Elektorów w przedmiocie wyboru Rektora WUM.

W ocenie autora niniejszej opinii, aby można było uznać ważność wyborów Rektora WUM na kadencję 2024-2028, konieczne jest kumulatywne spełnienie następujących przesłanek:

- 1) wyboru musi dokonać prawidłowo wyłonione i zwołane Kolegium Elektorów WUM, wymaganą większością głosów,
- 2) wybór musi dotyczyć kandydata, który w dniu wyboru spełniał wszystkie ustawowe i statutowe warunki kandydowania na Rektora WUM.

Pkt 1 nie budzi wątpliwości.

Co do pkt 2, warunki te dotyczą dwóch zagadnień. Po pierwsze chodzi o przymioty formalne kandydata (§13 Statutu WUM, art. 24 ust. 1 ustawy) związane m.in. z wiekiem, czy odpowiednim wykształceniem, a także brakiem ukarania karą dyscyplinarną. Po drugie, chodzi o pozostałe wymogi jakie należy spełnić, by uzyskać i utrzymać do dnia wyboru status kandydata na Rektora WUM. Takim wymogiem jest niewątpliwie wskazanie kandydata na Rektora WUM przez Radę Uczelni lub Senat WUM.

Tylko kumulatywne spełnienie w/w przesłanek uprawnia tezę o niewadliwym tj. ważnym wyborze Rektora WUM. Według stanu prawnego na dzień wydania opinii (22 kwietnia 2024 roku) Pani prof. dr. hab. dr. n. med. Agnieszka Cudnoch-Jędrzejewska nie legitymuje się obowiązującą i prawnie skuteczną uchwałą Senatu WUM o wskazaniu jej jako kandydatki na Rektora WUM. W tej sytuacji, dalsze prowadzenie czynności wyborczych z udziałem Pani Profesor będzie obarczone wadą prawną wpływającą na ważność tych czynności, w tym czynności polegającej na ewentualnym wyborze Pani Profesor na Rektora WUM.

W tej sytuacji, mając na uwadze wycofanie się drugiego z kandydatów z ubiegania się o funkcję rektora WUM, z perspektywy UKW zasadnym byłoby ustalenie nowego kalendarza wyborczego oraz powtórzenie wszystkich etapów wyborów na Rektora WUM na kadencję 2024-2028 związanych ze zgłaszaniem kandydatów, wskazywaniem kandydatów, a także samymi wyborami.

Wnioski:

1. Prof. dr hab. n. med. Agnieszka Cudnoch-Jędrzejewska na moment wydania Opinii nie może skutecznie ubiegać się o funkcję rektora WUM ze względu na fakt, że została ukarana karą dyscyplinarną.
2. Ze względu na fakt uchylanie uchwały senatu w przedmiocie wskazania oraz braku wskazanie przez Radę Uczelni WUM, Prof. dr hab. n. med. Agnieszka Cudnoch-Jędrzejewska nie jest na moment wydania Opinii osobą formalnie wskazaną do kandydowania na funkcję rektora WUM na kadencję 2024-2028.

3. UKW ani żadnym innym organem WUM nie jest uprawniony do podejmowania rozstrzygnięć co do zgodności z prawem nakładanych przez Rektora WUM kar dyscyplinarnych upomnienia. Karę może uchylić wyłącznie właściwy sąd.
4. W związku z zaistnieniem negatywnych przesłanek do ubiegania się o funkcję rektora WUM na kadencję 2024-2028 po stronie prof. dr hab. n. med. Agnieszki Cudnoch-Jędrzejewskiej oraz rezygnacji z kandydowania przez prof. dr hab. n. med. Zbigniewa Gacionga, UKW powinna ustalić nowy terminarz czynności wyborczych na rektora WUM na kadencję 2024-2028 oraz powtórzyć wszystkie czynności wyborcze z tym związane.

RADCA PRAWNY
Jacku Nipióro
Jacku Nipióro

